

Становище

за представената дисертация за получаване на ОНС „доктор“ по специалност „Международно право и международни отношения“ в направление 3.6 Право от Вероника Гошева Стоилова

Представената дисертация е разработена в докторската програма на Югозападния университет и е под научното ръководство проф. д-р Милан Миланов. Текстът е в общ обем от 229 страници, съдържа увод, три глави на изложението, заключение и библиографски списък със 166 заглавия на български, английски и руски езици, както и 40 интернет сайта. Като цяло представената дисертация спазва основните академични изисквания, като стил на изложението, цитиране на източниците, ясна структура общо оформление.

Авторката, Вероника Стоилова, е вече преподавателка в катедра „Международно право и международни отношения“ на ЮЗУ, има и опит в университетската администрация. Специализирала е и в Европейския парламент. От 2012 г. е докторантка по специалност „Международно право и международни отношения“ в направление 3.6 Право. Участвала е в многобройни научни форуми, както и в поредица от проекти. Става дума за млада изследователка, натрупала вече добър опит в академичната дейност.

Темата на дисертацията - "Доктрината за хуманитарната интервенция в съвременната политическа действителност" - е несъмнено актуална и отговаря на изискванията за научно изследване. Разбира се, можем да очакваме по-добро заглавие, доколкото става дума за международната политика, а не изобщо за политическата действителност. Но въпреки това, става дума за оригинално изследване, което допринася за едно ново и по-задълбочено разбиране на проблема за хуманитарните интервенции. При това авторката проявява критично мислене и не приема на готово вече формулираните разбирания и обяснения, нито заявените легитимационни стратегии. Именно критичният поглед към иначе общоприетото право за хуманитарна интервенция прави от тази дисертация наистина интересно четиво.

В увода са формулирани обектът и предметът на изследването, както и основните му задачи - една очаквана за научно изследване стъпка. Липсва обаче експлицитно формулиран изследователски въпрос. Това, обаче, не означава, че такава

проблематизация не присъства в изследването - става дума за това, какви са условията за легитимната хуманитарна интервенция. Именно така поставен изследователският въпрос придава ясно намерение и организира структурата на изложението. С други думи, макар и без да е експлициран, изследователският въпрос присъства и това е условието за успешно проведено изследване.

Структурата на изложението е логично и отговаря на поставените цели. Първата глава е феноменологична, тя поставя проблема за хуманитарната интервенция като вече утвърдено явление на международната политика. Хуманитарната интервенция е разгледана първо като доктрина, после като елемент на международноправно регулация и накрая като реална практика след края на студената война. Критична бележка тук би била, че тази глава представлява повече от половината от изложението, а следват още две. Въпреки тази дебалансираност на обема, първата глава е съдържателна и представя аналитично основните понятия и елементи на анализа.

Втората глава третира предпоставките или условията за хуманитарната интервенция. Представени са както правните основания за това, правното регулиране на правото за намеса в интерес на запазването на живота на гражданите на застрашена общност, така и общоприетите ограничения пред това иначе представяно като алтруистично използване на насилие. Текстът проблематизира изключително умело това видимо противоречие - между хуманитарните цели и нехуманните средства за постигането им. Добро впечатление прави тук критичното анализиране на отклоненията от правомерните практики, критиката на злоупотребата с правото на интервенция в полза на човешкия живот.

Третата глава е посветена на „отговорността за защита“. Тази правна категория е разгледана не само от гледна точка на юридическата ѝ обосновааност, но най-вече от гледна точка на политическата ѝ легитимност и целесъобразност. Тук отново критичният поглед прави добро впечатление. Оригинално и е и разсъждението за хибридната война в края на изложението.

Авторефератът представя пълноценно дисертационния труд, неговото съдържание и основни заключения. Самооценката на научните приноси формулира общо шест. От така формулираните приноси бих приел първите два и шестият: дефиниране на нови понятия, специфичен анализ на употребата на специфични за тематиката понятия, както и определението на значението на хибридната война. Другите приноси се отнасят към ² описанието и представянето на общия

изследователски подход, който не е непременно оригинален и неизползван в други изследвания.

Но дори и така селектираните три приноса са напълно достатъчни, за да приемем, че представената дисертация е оригинално научно изследване, носещо ново знание и разбиране за хуманитарните интервенции.

Представените за защитата публикации говорят за една вече утвърдена млада изследователка, която владее добре своя предмет.

В заключение ще посоча, че представената работа отговаря на всички изисквания за докторска дисертация и затова ще подкрепя даването на научната и образователна степен „доктор" в направление 3.6 Право, специалност “Международно право и международни отношения” на Вероника Стоилова.

проф. Антоний Тодоров, д.п.н.